

Dosarul nr.2ra-2019/18

prima instanță: Judecătoria Ungheni, (Jud: M. Stratan)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: L. Pruteanu, V. Cotorobai, A. Panov)

ÎNCHEIERE

10 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ion Stîrcu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească „Rotari Alic” împotriva lui Marin Stîrcu și Ion Stîrcu cu privire la declararea nulității contractelor de donație

împotriva deciziei din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Gospodăria Țărănească „Rotari Alic”, s-a casat hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei Ungheni și s-a emis o nouă hotărâre privind admiterea acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 14 octombrie 2016, Gospodăria Țărănească „Rotari Alic” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Marin Stîrcu și Ion Stîrcu cu privire la declararea nulității contractelor de donație.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 14 septembrie 2013, a încheiat cu pârâtul, Marin Stîrcu un contract de locațiune, prin care i-a transmis ultimului, în posesie și folosință temporară un utilaj pentru fabricarea brichetelor de model „Super Oscar” contra unei chirii anuale în mărime de 340 000 lei anual.

Reclamantul a menționat că, ulterior, în legătură cu faptul că Ion Stîrcu nu și-a executat corespunzător obligațiile contractuale, la 24 octombrie 2014 a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Marin Stîrcu privind încasarea datoriei în baza contractului de locațiune.

Totodată reclamantul a specificat că, potrivit cererii de chemare în judecată, a solicitat aplicarea de către instanța de judecată a măsurilor de asigurare a acțiunii, solicitare care a fost admisă.

Reclamantul a notat că, prin hotărârea din 2 martie 2015 a Judecătoriei Ungheni, acțiunea s-a admis integral și s-a dispus încasarea din contul lui Marin Stîrcu în beneficiul Gospodăriei Țărănești „Rotari Alic” datorită în mărime de

340 000 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10 000 lei, taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 10 200 lei, cheltuielile de executare în sumă de 2200 lei și cheltuielile de transport în mărime de 2100 lei, iar în total suma de 364 500 lei.

În acest sens, reclamantul a afirmat că, la 2 martie 2015, a fost emis titlul executoriu, în baza hotărârii judecătorești sus-menționate, iar prin încheierea executorului judecătoresc Ruslan Ciobanu nr.060-1257/15 din 17 iunie 2015, a fost primit spre executare titlul executoriu nr.2-205/15 din 2 martie 2015.

Reclamantul a relatat că în urma măsurilor de executare întreprinse, s-a stabilit că pârâtul Marin Stîrcu nu dispune de mijloace bănești pe conturile bancare ce ar putea fi urmărite, nu dispune de mijloace de transport și nici de bunuri imobile.

Totodată executorul judecătoresc a constatat că Marin Stîrcu a deținut anterior în proprietate bunuri imobile și anume terenul cu numărul cadastral XXXXX, care a fost înstrăinat lui Ion Stîrcu conform contractului de donație nr. 13194 din 14 noiembrie 2014 și terenul cu numărul cadastral XXXXX, care a fost înstrăinat lui Ion Stîrcu conform contractului de donație nr. 13203 din 14 noiembrie 2014.

Astfel reclamantul a accentuat că terenurile au fost înstrăinate de către Marin Stîrcu în perioada imediat următoare depunerii cererii de chemare în judecată cu privire la încasarea datoriei, în pofida măsurilor de asigurare a acțiunii aplicate de instanța de judecată. Reclamantul a specificat că, cererea de chemare în judecată cu privire la încasarea datoriei a fost depusă la 24 octombrie 2014, iar bunurile imobile au fost înstrăinate la 14 noiembrie 2014.

Reclamantul a considerat că circumstanțele menționate supra denotă cu certitudine faptul că pârâtul Marin Stîrcu, cu rea-credință și având scopul punerii reclamantului în imposibilitatea de a executa hotărârea judecătorească de încasare a datoriei, a donat fictiv bunurile imobile deținute tatălui său, Ion Stîrcu.

Solicită Gospodăria Țărănească „Rotari Alic” declararea nulității contractului de donație nr. 13194 din 14 noiembrie 2014 și contractului de donație nr. 13203 din 14 noiembrie 2014 încheiate între Marin Stîrcu și Ion Stîrcu.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2017 a Judecătoriei Ungheni, acțiunea s-a respins integral (f.d. 95-98).

Prin decizia din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul depus de Gospodăria Țărănească „Rotari Alic”, s-a casat hotărârea din 27 noiembrie 2017 a Judecătoriei Ungheni și s-a emis o nouă hotărâre privind admiterea acțiunii. S-a declarat nul contractul de donație nr. 13194 din 14 noiembrie 2014 încheiat între Marin Stîrcu și Ion Stîrcu asupra terenului cu numărul cadastral XXXXX din satul Chirilieni rl. Ungheni și s-a anulat contractul de donație nr. 13203 din 14 noiembrie 2014 încheiat între Marin Stîrcu și Ion Stîrcu asupra terenului cu numărul cadastral XXXXX din satul Chirilieni rl. Ungheni. S-a încasat din contul lui Marin Stîrcu și Ion Stîrcu în beneficiul Gospodăriei Țărănești „Rotari Alic” taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 175 lei (f.d. 136-142).

La 25 iunie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 143).

La 2 august 2018, Ion Stîrcu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu, prin intermediul oficiului poștal a depus recurs împotriva deciziei din 17 mai 2018 a

Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul Ion Stîrcu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu, în motivarea recursului, a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Recurentul a menționat că instanța de apel a admis ca probă pertinentă dovada de recepție de către Marin Stîrcu și Ion Stîrcu a unei citații pentru ședința de judecată la examinarea cererii cu privire la încasarea datoriei, fără a lua în considerație faptul că Ion Stîrcu a declarat că semnătura nu îi aparține. În acest sens, recurentul a accentuat că reclamantul nu a probat faptul că Ion Stîrcu ar fi semnat în avizul de recepție.

Totodată recurentul a menționat că la întocmirea contractelor de donație, atât Marin Stîrcu, cât și Ion Stîrcu nu au cunoscut despre intentarea acțiunii cu privire la încasarea datoriei. Astfel recurentul a afirmat că Marin Stîrcu a donat bunurile imobile lui Ion Stîrcu, deoarece a plecat peste hotarele țării.

La 23 august 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs lui Gospodăriei Țărănești „Rotari Alic”, informându-o că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 3 octombrie 2018, Gospodăria Țărănească „Rotari Alic” a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Ion Stîrcu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră în termen recursul declarat de Ion Stîrcu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu la 2 august 2018, din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 17 mai 2018 a fost expediată în adresa părților la 25 iunie 2018 (f. d. 143), însă la materialele cauzei nu există dovada recepționării efective a acesteia de către participanții la proces. Totodată, recurentul a susținut că a recepționat decizia instanței de apel la 25 iulie 2018, prin intermediul cancelariei instanței de judecată.

Astfel, în atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces liber la justiție, dar având în vedere data expedierii deciziei contestate (25 iunie 2018), instanța de judecată a constatat că recursul declarat de

executorul judecătoresc Ion Stîrcu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al acestei căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei

cereri de acest tip (*a se vedea*, de exemplu, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia* (excepții preliminare), 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, ibidem, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Ion Stîrcu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu este formulată în baza art. 432 alin. (2), lit. c) alin. (3) lit. b) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (2), lit. f) din Codul de procedură civilă .

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (*a se vedea*, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind

„lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Ion Stîrcu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Ion Stîrcu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ion Stîrcu, reprezentat de avocatul Vasile Lupu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu